

II 6815

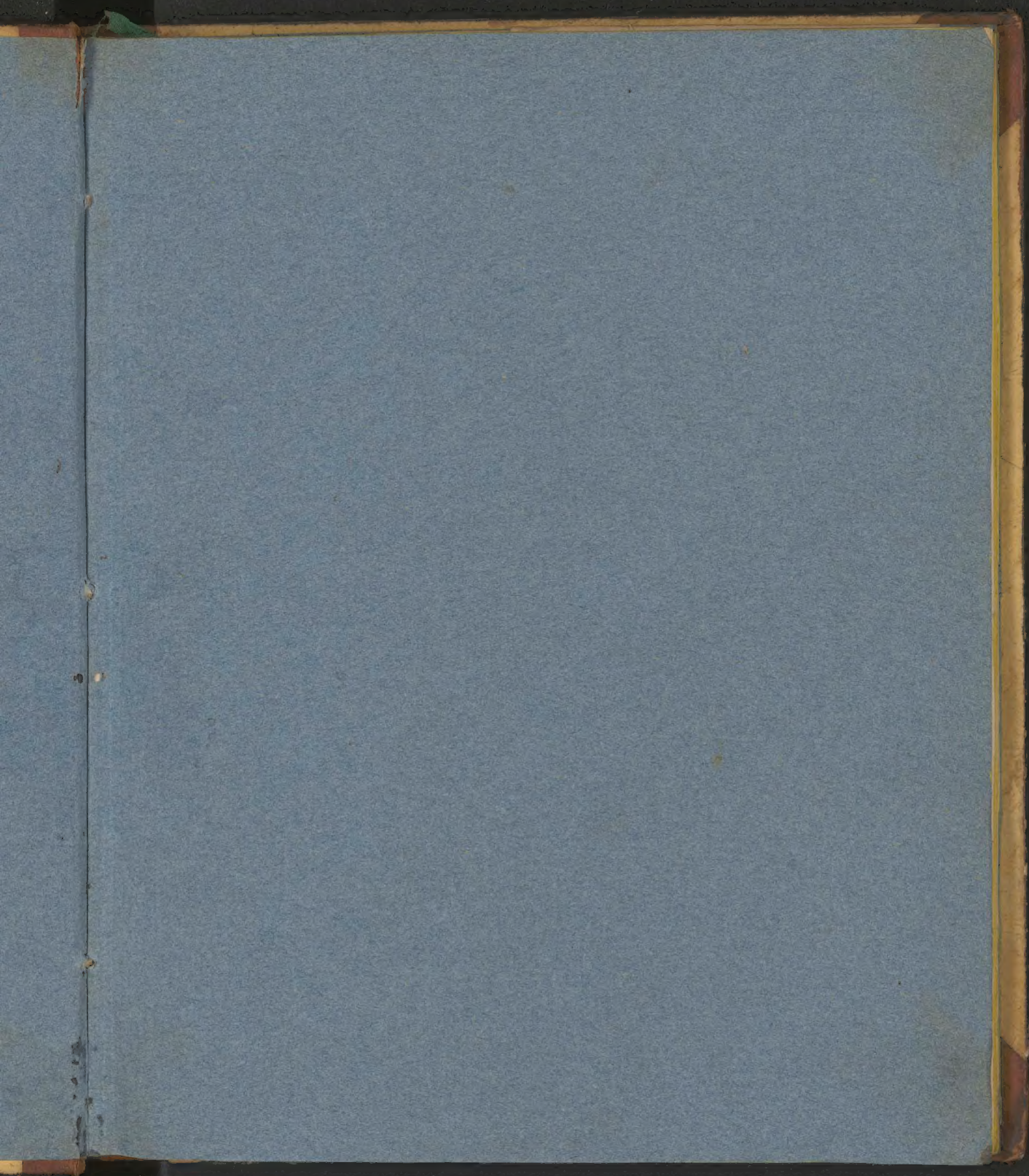
135



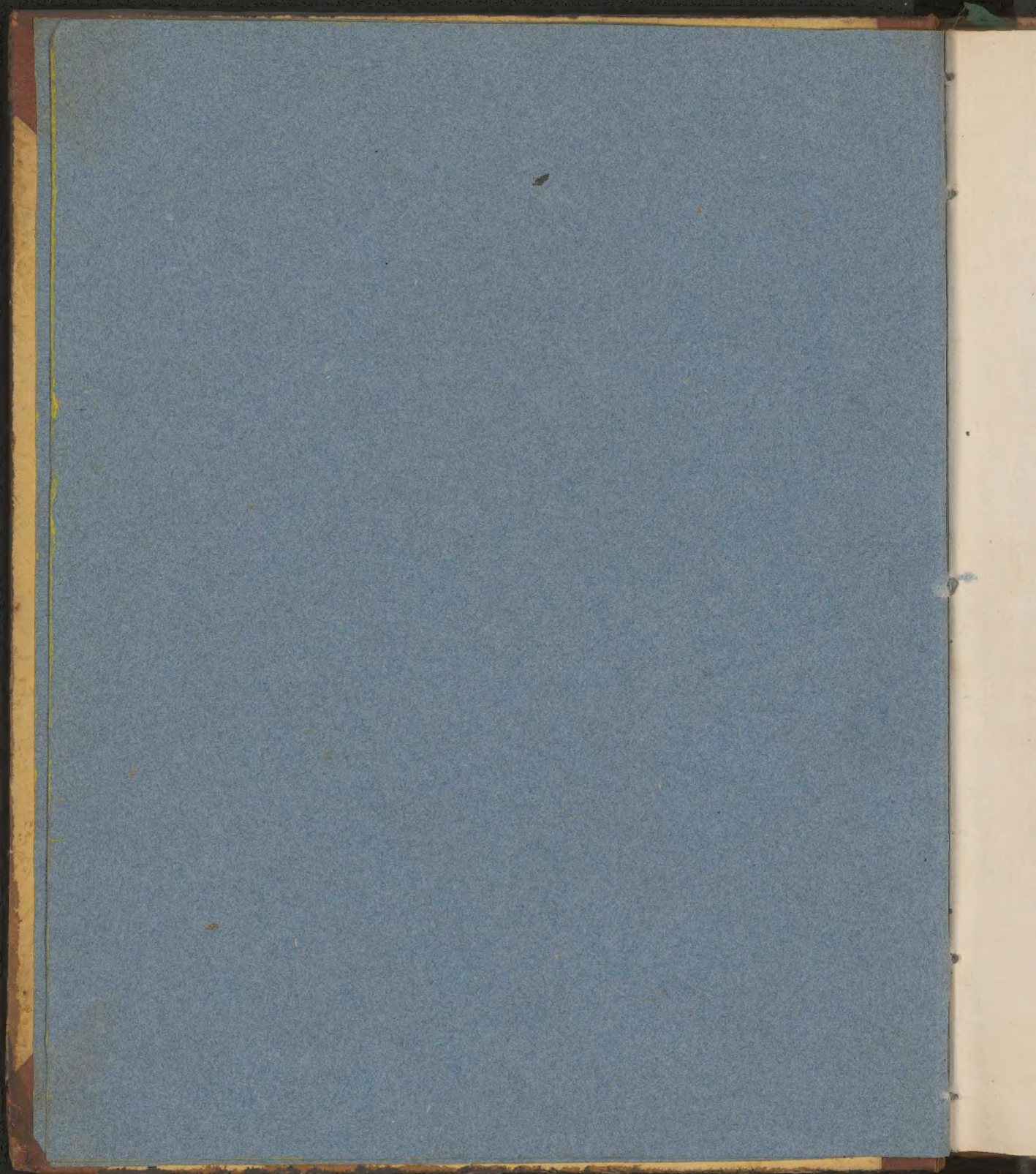
N. Ins. 6815

Johanna Gottfrida











5  
T  
-  
Jareta wydawana w Zakoczymie  
po cofnięciu się Rządu z Warszawy  
Roku 1831

11

2  
1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39  
40  
41  
42  
43  
44  
45  
46  
47  
48  
49  
50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68  
69  
70  
71  
72  
73  
74  
75  
76  
77  
78  
79  
80  
81  
82  
83  
84  
85  
86  
87  
88  
89  
90  
91  
92  
93  
94  
95  
96  
97  
98  
99  
100



M. A.



Dnia 11 Wrzesnia 1831

Pg

Zahroczym

Gareta Narodowa

Jeszcze Polska nie zginęła

Wiađome wypadki wojenne z d. 6. i 7. b. m. sprawiły po czysto wojennym  
 boju opuszczenie Stolicy przez Wojsko Narodowe. Sierżotom wszystkich  
 działań ~~wypadków~~ wojskowych i cywilnych dowcipy się zapewne zwap-  
 : powtu który (i spodziewać się trzeba) przedstawionym będzie u ~~Stolicy~~ Sejmowym;  
 niemniej przez ostroszenie obywateli ostatniej sejsji Sejmowej. Pawełchna  
 zatóba domowych przeciwności stała się tym smutniejszą, że się spro-  
 wadziła natchnieniem gniewu, zdołała. Zdrada która umiała wytłumaczyć  
 fanię publiczną i zakryć się maską czystej Mitozji Opcyjnej; przekładowo  
 i wacna przgarda podłymi! Zostawiamy ich pomścić własnego samie  
 nia, pomścić historyi i posmiwiskowi samegoż wroga Polski!...  
 strasliwy choć zdrada sparaliżowany, opór, nauczył znówu nie  
 przysięga szanować broni naszę i dzieł liczymy wnieszczyzjonnych  
 szeregach kilkadziesiąt tysięcy walczyńych, sto kilkadziesiąt dział  
 skarbów doostatnich zasobach wódzów doświadczonych, którzy stęyli  
 nowe poświęcenia się bez granic dowody — Rząd, który powstał na  
 gwałtach doadliwego podjęcia urzętu; ma wszystkie wężymu, do iakich  
 zdania, wnieszczyzjonnych kolejach, naród mój nieć prawo. Nie tracimy  
 nadziei, nie opuszczamy walki. Wzięcie Warszawy niczem więcej nie jest  
 tylko zacięciem jednego zgotownych miast Polski. Samych tego miasta  
 dumny nieprzyjaciel nie śmie wogłaszać swoich tryumfów bo zna  
 gdzie jest, i przeciw komu stoi. — Zdać się iakoby same kłaski podnie-  
 sity energii, ducha powstuchnego i zapat Zolnierza do walki. Zwróć  
 rolegarę, ~~in~~ wotania do broni, do Pomoty! Prezes Rządu, którego  
 wca stęyli Narod swoje losy, umie oceniać potężnie w iakim zosta-  
 emy; zna niebezpieczeństwa, ale wie że niewybła uszcie ostatnia Polski  
 gódnina, nie chce się i Narodu Zdać; pierwszy strach honoru Nar-  
 dowego, tego nąydvorszego prezydent i przystosci zakładu, dalsi  
 jest od berwaronkowego wyrzucenia się ułtadow znieprzyaciędan,  
 byłoby te ułtady odpowiadać honorowi Narodowemu. Spodoby ni  
 celujemy dalszych wypadków a cokolwiek nastąpi, zawsze będziemy  
 mogli powiedzieć, Honor ocalony, dopełniliśmy najwyższej powinności,  
 Rząd Narodowy.

Wypadki nieszczęśliwe u Stolicy, musiły, zmianić Rząd reszty oddany  
 wyle Generata Kurowskiego, Prezesem Rządu mianowany został



Poset Wawolski M. Bonawentura Niemojewski, który zaraz  
wica prerapem mianował Pułkownika Zielinskiego Sekretarza  
Generalnego komisyi Rządowej Wojny. Stadziemy przedewszystkiem  
wypis z protokółu posudzeń seymowych z d. 7. g. b. m. który wskazuje  
sposób i rodzaj zmiany Rządu.  
Wdalszej konstytucyi sepyi popołudniowej, gdy J. W. Senato  
rowie, Postowie, Deputowani całej miejscy, zabrali głos Marszałek  
J. P.

Kanowny Senacie! Przesłana jako Poselska! Chociaż w obliczno  
ściach zwykłych i w dyskusyi i w czynieniu wniosków przez  
wielu wzbudziła i może być wystręga się powinna, muszę  
się dla nagłości wypadków i gdzie idzie o uratowanie państwa  
zmyślić, od formy tej a raczej zwyciężać nadal i przemawiać ueli  
nie jako Marszałek to jako Poset Piotrkowski. Dowiedziałem  
się przed chwilą od zastępcy Kanclerza. Wodza w Prese Rządu  
nieupoważniony do zawarcia ułtadow bez ratyfikacyi seymu wy  
dał Haysku rozkaz do odwołania i tak gdyby na mocy jakiegoś  
tajemnego ułtadu. Udanu się więc natychmiast do niego  
porozumieć, iż ułtady nadane mu od seymu przekroczył  
wzwatem aby mi natychmiast przedstawił zasady zawarte  
konwencji: odpowiedział mi: „nie nie ma zrobionego, stuchajcie  
kanonady, patrz na ptomienie, tak przynimnia Października  
moje propozycje zlotorem wystatem Generata Prądzynskiego  
zapytałem, z jakimże Generat Prądzynski porzekał propozycje  
mi, odpowiedział, „zrana nie chwiliście korzystnych ułtadow  
teraz ofiaruję bezwarunkową submisyję a i na to nieprzystaję  
iż Moskale? Na to oznaymitem mu iż znowy większą radością  
dowiedział się, iż hasła nie jest spełniona iż nie nie pod  
pisano; zaigdałem wten moment od niego podania się do  
dymisyji i wyrzeka na niey godziny 10. to jest tej, o  
ktorej ułtada jego ustata. Nieprzyzwolności, jakie wywlekt po  
miałam; ależ za sam mam honor odczytać:

Prezes Rządu Narodowego w Radzie Ministrów.

Do J. P. Połączonych Sejmowych.

Widząc że w obecnych chwilach, ułtowych jedność była jest



potrzebna, są osoby, które podarzą się ducha niezgody, skłodać na  
cy publicznej i tego takim prowadzeniem się, utatwić nieprzejawiać.  
w wyjscie do Miasta: ażeby moim obowiązkiem, starych powierzone mi  
godność Prezesa Rządu Narodowego J. hr. Krakowicki.

(Katem Abie znalazł się wstawić do pisma generała Krakowickiego  
tych treści)  
Za tymiż podana została o godzinie 2-giej i potwierdza o godzinie  
piętej odesłana mi została pokażby Legnowa (1), zpowiada, ażeby  
z nieprzejawiać mi wstawić i ukonczył także (2). O dziesięć  
i 3 kwadrans, zgadł Marszałek odemnie, ażeby ja znowu pokażby Legno  
wym podał, co o godzinie 10-giej podał, z tymiż wstawić upo  
wzajemnia przez Prezesa Senatu i Marszałka J. hr. Poselskiego do traktat  
wanego nieprzejawiać (3). Marszałka dnia 7-go Urzędnia 1831 Prezesa Rządu  
Wskazując tego nie miała nagłego, jak odebranie wstawić generała  
w Krakowickim i postanowienia nowego Rządu. Prosił do uchwa  
ły mam zanotować pokażby pokażby przedstawic.

J. hr. Senatorska i J. hr. Poselska.

Zważając potrzebę zmiany Prezesa Rządu Narodowego, postanowi  
ły i stanowią, co następuje:

Art. 1. Generał hr. Jan Krakowicki odwołany zostaje z Prezostwa  
Rządu Narodowego.

Art. 2. Posol Wartyński, J. hr. Bonawentura Niemcewicz i J. hr. Mysłowski  
są obywateli powołani jest do niezłomnego, obywateli dostojności  
Prezesa Rządu Narodowego królów Polski.

Art. 3. Uprawnienia interesowanych i wyłonienia niniejszym uchwa  
łą Prezydenta w Senacie i Marszałkowi J. hr. Poselskiego, niniejszym  
zatem pokażby są.

Wzięto się w Warszawie na posiedzeniu J. hr. pokażby wstawić kompleci.

Władysław hr. Ostrowski Marszałek

za Sekretarza J. hr. Chłomiński.

Prezydenci w Senacie

Antoni Chłomiński

za Sekretarza w Senacie J. hr. Chłomiński.

(K) Naprawdę pokażby, bo odwołania od J. hr. pokażby: wydał J. hr. Chłomiński oświadczenie  
przywołany generała Krakowickiego, wstawił J. hr. Chłomiński oświadczenie  
swojego przywołania.

(K) Wstawił J. hr. Chłomiński: pokażby J. hr. Chłomiński ale wstawił: ale J. hr. Chłomiński nie wstawił i  
nie upoważniał ustaw, wstawił J. hr. Chłomiński co samo prawo stanowi i co jest obywateli  
J. hr. Chłomiński Prezesa Rządu, z Prezesem moim prezydentem, wstawił J. hr. Chłomiński  
prosił do ustaw, przygotować porozumienie się z nieprzejawiać, a wstawił  
podać zatwierdzenie J. hr. Chłomiński. Na wstawił umieszczenia J. hr. Chłomiński na  
wstawił J. hr. Chłomiński pokażby.

Prezydenci w Senacie królów Polski i Marszałek J. hr. Poselskiego  
na zapytania J. hr. Prezesa Rządu Narodowego J. hr. Chłomiński ma rozumieć Art. 1 i 2  
uchwały



Wniosek ten dla dyskusji i jednomyślności przyjęty został M. Bona-  
rentem. Niemożliwego zaprosiły go do przyjęcia zniechcianym  
anum i tak swobodnie doboru państwa do pełnienia ob-  
owiązków Prezesa Rządu; tenowi krakowickiemu zaś postano-  
wieniem J. B. Małachowskiego awolniam do pełnienia  
obowiązków, przez co zmniejszono te zgubne skutki, jakoby na-  
braj Polski spłyne mogły z zawigzańskich dla szczysem widocznych  
i niezadowolonych układów zliupniacich. Po cym J. B. Małachowski  
solwował te trykownie odnawiając się w dniu innym Sejm. Zpro-  
sit Litwiniów do obudna na Rząd; o miejscu zaś i czasie następu-  
jącego posiedzenia później awiadomie zapewnili.

#### Ministerium

Na Ministrowa z powołani do Wydziału Oświecenia, Józefim Lelewel  
poset Zaleski; Wydziału Sprawiedliwości Jan Olych Szamuch deputo-  
luga Stopnickiego; i Woyny General Morawski; Spraw Zagranicznych,  
Teodor Morawski depp; Kaliski; Scharba, Alojzy Biednacki depp; Kierunki  
Wty chwila obieramy wiadomości z oddziału państw polskich  
załat Kalisz i zabrat otem miejscu Generala Rożyńskiego scatym  
Satabem wniwola.

Następnie J. B. Małachowski wniwola, że awiadomie zapewnili na  
posiedzeniu J. B. Sejmowych w d. 7. Wiernia.

uchwały sejmowej dnia 17go Sierpnia v. b. maia honor oświadczyć:  
iż Prezes Rządu Narodowego stosownie do ducha uchwał poprzednich  
(a) wzwzględnie zachwata wspomnionych, ma prawo, wejsc w układy  
z Rządem do ulonowania walki.

P. S. Michał Radziwiłł.

Władysław hr. Ostrowski Marszałek

(B.) Upoważnienia iad się wzajemnie, wcale niebyło.

(a) Uchwały te są: o attrybucyach Rządu Narodowego, atforey  
art: 9. przepisnie potrzebę ratyfikacji wszelkich traktatów  
przez Sejm, co do zasad zaś manifest sejmowy, uchwała de-  
trofizacji oderwy do Litwinów i Muszkanów ziem Ruskich z.  
t. d. i. z. d.

N. 2gi ty gazety drukowany tu się zatęcza



ZAKROCZYM

N<sup>ro</sup> 2.dnia 12 Września  
1831 r.

## GAZETA NARODOWA

Jeszcze Polska nie zginęła.*Posiedzenie Izb Połączonych.*

Dnia 11 Września zebrały się połączone Izby w gmachu XX. Kapucynów. Marszałek zagał posiedzenie następującą przemową.

„Zdaie mi się, iż nie ma potrzeby przedstawiania Wam tu szczegółowo dostojni Mężowie! tych wypadków, które skłoniły reprezentacyą Narodową do przeniesienia obrad swoich do Zakroczymia. Byliście wszyscy świadkami a wielu z Was było uczestnikami tych zdarzeń, byliście świadkami niezrównaney waleczności Woyska naszego i wszelkiéy usilności, ażeby ocalić dawną Polski Stolicę. Lecz ta Stolica nie jest całą Polską, iakkolwiek bolesno jest dla nas, że ją widzimy w rękach nieprzyjaciela, na posiadaniu iéy przecież nie zawisło dopięcie celów naszych, tych wzniosłych celów, które Seym przedsięwziął dopiąć bądź co bądź. Gdziekolwiek się Seym przeniesie, wierny pozostanie zasadom tym, iakie obiawił, i przez które zapewnił całość, niepodległość i byt samoistny Narodu Polskiego. Zdanie sprawy przez Ministra Spraw Zagranicznych przedstawi wam to, co się na drodze układów tymczasowéy konwencyi stało.

JW. Morawski Minister Spraw Zew. przeczytał rapport o działaniach dyplomatycznych w dniach ostatnich. Rapport ten umieścimy w całości. Z niego przekonaly się Izby połączone iak niegodnie zawiedli Gen. Krukowiecki i Prądyński zaufanie narodu. Jednomyslnie obiawiło się oburzenie wszystkich obradujących.

JW. Godebski oddał hołd mężstwu i poświęceniu się Posła Łopacińskiego, który przy rogiatkach Wolskich, walcząc iako ochotnik w dniu 7 Września, śmiertelną ranę odebrał. „Krew tego Reprezentanta, wyraził między innemi, głośniey nad wszelkie wyrazy oskarżać będzie Europę o nieczułość dla świętęy sprawy Polaków: krew ta nayspóźniejszych wnuków do zemsty powoła.“

Wielu z Posłów domagało się oddania pod sąd Jen. Krukowieckiego; wielu, ogłoszenia go za wylętego z pod prawa. Sprawa ta pód ostateczne rozpoznanie Ministra



Sprawiedliwości oddaną została. Posłowie: Malinowski, Nakwaski i Sołtyk wyiawili szczegóły obciążające nowemi zarzutami postępowanie Jenerała Krukowieckiego.

Posel Zienkowiez namienił o położeniu korpusu Jen. Ramorino, iako też o wyborze nowych Władz naczelných, który przy tym korpusie miał nastąpić. Ale osoby Rządowe, obecne na posiedzeniu oświadczyły, że wieść ta jest zupełnie bezzasadna, z umysłu może rozrzucana, i dla tego na uwagę Izb nie zasługująca, tym bardziej że Jen. Ramorino z pod Jabłonny o stanie sprawy naszej umiadomiony został.

Po czém Izby na wniosek Posła Grodzieńskiego, poparty większością, zamieniły się w wydział tajny.

W końcu Posiedzenia na wniosek Posła Trzeńskiego, uchwałyły Izby iednomyślnie następującą odezwę do Żołnierzy:

### *Waleczni Rycerze!*

Iuż tylekroć Izby Seymowe wynurzały wam najżywszą wdzięczność i uwielbienie w imieniu Narodu za wasze bohatyrskie poświęcenie się i nadludzkie prawie męstwo w tylu morderczych boiach wojny terażniejszój okazane. Nowego nabyliście prawa do wdzięczności ziomeków i chwały nieśmiertelney w pamiętnych dniach 6 i 7 września, kiedy nieprzyjaciel wywarł całą wściekłość i potęgę swoją na zdobycie Warszawy. Okazaliście się godnymi siebie i nabytój sławy: dobrzeście się zastużyli oyczyźnie! Zbieg okoliczności i zawiedziona ufność w człowieku, w rodaku, któremu w ostatnich chwilach ratunek oyczyzny powierzyliśmy, skłoniły nas do opuszczenia stolicy. Lecz kapitulacya stolicy (iako tём z akt urzędowych przekonacie się), ani przez Seym potwierdzoną została, ani ma związek z bytem narodu dotąd wolnego i niepodległego. Opuszczając stolicę; nie opuściliśmy sprawy oyczystej, nie odstąpiliśmy w niczém od przyiętych zasad. Warszawa nie stanowi Polski: a ta święta ziemia nasza jest wielka i rozległa, otwiera nam wielkie do działania pole. Nie upadamyż na sercu: przebyliśmy wiele, i wiele jeszcze do przebycia mamy; ale iakieżkolwiekby zagrażały nam ciosy, unieśmy w całości największą, nyczystszą po przodkach spuściznę: honor narodowy. Niech żyje Polska! Niech żyje waleczne woysko nasze!

Przydujący w Senacie

M. Wodzyński.

Za sekretarza Łepicki S. K.

Marszałek Izby Poselskiej

W. Ostrowski.

Za sekretarza Zwierkowski,

Dep. Warsz.



## WIADOMOŚCI KRAJOWE,

Dnia 9. b. m. w twierdzy Modlinie, Prezes Rządu zwołał wszystkich Jenerałów, dowódców pułków i baterji, i dowódców oddzielných wszelkich kommand, ażeby się objaśnić o stanie armji, niemniéj powziąć przekonanie, kogoby wojsko życzyło sobie mieć za naczelnego Wodza. Chociaż z prawa służy mu władza prostéj nominacyi, użył tego wszakże środka, iako więcéj odpowiedniego i iego uczuciom i okolicznościom, w których się znajdujemy.

Wielu Jenerałów prosiło szan: weterana armji polskiéj, Jenerała Małachowskiego, aby i nadal zatrzymał trudne naczelnictwo Narodowego Wojska; lecz ten cnotliwy mąż, osiwiaty pod sztandarami wolności, wymawiał się wiekiem podeszłym, starganemi siły, a w końcu wyrzekł te pamiętne słowa, które z podziwieniem powtórzy historia, i zapisze obok najpiękniejszych kart dzieiów wielkiéj starożytności:

„Podpisałem i musiałem podpisać wynikłą z biegu wypadków, i z poprzedniego rozporządzenia Krukowieckiego, smutną tak nazwaną kapitulacyą „Stolicy. Pokażcież światu i nieprzyjacielowi, że wódz Polski nie powinien „wdawać się w żadne kapitulacye: odbierzcie mi tę władzę, której nieszczęśliwie użyłem, wymierzcie przez to zasłużoną karę, i zostawcie przez pośpiech starca, przykład dla młodszych i wszystkich moich następców.“

Przystąpiono do głosowania. Jenerał Rybiński Maciey zyskał najwięcéj głosów, Prezes Rządu przychylny głosowi rycerzy naszych, mianował go natychmiast Naczelnym Wodzem, a ten obiał już to wysokie dostojństwo.

Jenerał Krukowiecki, przez krótki czas swojego urzędowania, rozdał piętnaście krzyżów wojskowych, a jeden z nich sekretarzowi swemu przybożnemu, choć do tego nie miał żadnego prawa.

— Warszawa pogrążoną jest w przerażającym smutku. Mnóstwo prawych patryotów opuszcza nieszczęśliwe mury Stolicy, opiekunki prawdziwego patryotyzmu, gniazda nyczystszéj miłości oyczyzny. Domy pozamykane, ulice puste, snuie się tylko po nich obcy żołnierz i stek Warszawskiego żydostwa. Xiaże Michał zajął mieszkanie w gmachu Rządu Narodowego. Gubernatorem miasta jest Witt. Kommandantem placu Korff. Paszkiewicz w pierwszym dniu szturm uderzeniem granata ranny został; stoi w Belwederze. Kazano Radzie Muncypalnéj rano 8 b. m. wyjść do rogatek Jerozolimskich na spotkanie Xięcia Michała, z chlebem i solą. „Nie wiecie, iak wiele to kosztuje“ odpowiedział. Wszedł tylko oddział gwardyi, przybrany w nowe mundury, i nieco kosactwa. Reszta stoi za miastem. Fortyfikacye Pragi obsadzone pułkiem Wołyńskim, dawniéj konsystuiącym w Warszawie. Na mo-



ście i na łyżwach, gęsto rozstawieni sapersy. Żadne pismo peryodyczne niewychodzi, oprócz cotygodniowego Kuryera Warszawskiego, i zapewne gazety Warszawskiej. Do dnia wczorajszego wyjeżdżano wolno z Warszawy; nad wieczorem miano wstrzymać wywóz naszych efektów wojennych, pod pozorem, że Polacy nie szanują kapitulacyi i nie idą w Płockie ciągłemi marszami. Stolica pokazała się godną Polskiej oyczyzny. Xiążę Michał wjeżdżając, naybardziej się obawiał min prochowych przemawiał do ludu na Saskim placu. Z gwardyi narodowej, wybrano samych osiadłych obywateli nadano im stopień oficerski i rozdzielono po dwóch na każdą wartę. Są to zakładnicy, na którychby się naprzód pomścił nieprzyjaciel, w razie jakiegokolwiek poruszenia ludu.

Rada Muncypalna wydała krótką odezwę, prosząc mieszkańców, aby się zachowali przyzwoicie. Dowódcą tak zwaney gwardyi narodowej, czyli korpusu zakładników, jest Piotr hr. Lubiński.

W dniu ostatniego szturmego do Warszawy, dzieci drobne wołały o broń. Jenerał Chrzanowski wsadzał do aresztu tych, którzy wzywali lud do obrony miasta. Nie użyto w naymniejszy części, ani gwardyi narodowej, ani straży bezpieczeństwa, oprócz oddziału artylleryi narodowej.

W tej chwili otrzymujemy wiadomość, że były Jen. Roźniński wszedłszy z nieprzyjacielem do Stolicy, natychmiast rozpoczął dawne urządowanie swoje. Znany major żandarmeryi Cywiński, iak mówią, podziela gorliwie obowiązki rzezonego Jenerała. Z tych początków wnosić godzi się: iakaby była przyszłość nasza, gdybyśmy dali wiarę samym tylko słowom pokoju i zgody, któremi Rossyianie radziły skłonić rycerstwo Polskie do złożenia oręża. Nie ufajmy słowom! — Piotr Wysocki dowódca 10go pułku piechoty liniowej, ciężko ranny w obronie szanica pod Wolą: pod ścisłą strażą zostaje w domu zaleźnym we wsi Włochach. Słychać że oddano go pod sąd wojenny!! Jakże uważać tych, którzy z wojskiem udali się w te miejsca; a iednak rozszerzają złego ducha pokątnemi namowami?

### Rząd Narodowy do Narodu Polskiego.

Po dwudniowej morderczej walce z nieprzyjacielem, pod okopami Stolicy; dla ochronienia miasta Warszawy od większego zniszczenia, waleczne wojsko narodowe, a z niem seym królestwa Polskiego i Rząd Narodowy, w dniu 8 b. m. opuścił Warszawę i udał się do twierdzy Modlina. Nieprzyjaciel opanował Warszawę, lecz żyte jeszcze Polska, kiedy ma wojsko liczniejsze i doświadczensze iak było wtenczas: gdy garstka ludu pragnącego wolności podniosła oręż przeciwko olbrzymowi potęcy i reprezentacyi godną siebie znalazł w sobie naród, nieumiejący znosić niewoli. Pamiętajmy wam iest Polacy o darót Pomianowskiego w 1809 roku, i powrót iego do Warszawy tą drogą, którą powracał z pod Wiednia Jan trzeci. Wtenczas nie zwątpiliście o sprawie naszej i dzisiaj niech oddanie iednego miasta nie osłabia waszey nadziei. Seym cauwa nad honorem Narodu, wojsko niazmieniło swego hasła i Rząd Narodowy nie przestaje wykonywać władzy, iaką mu Seym poruczył; pomniycie przeto Polacy na przysięgę niewymuszoną, którąście Oyczyźnie i Narodowi wykonali.

w Modlinie dnia 9 września 1831 — Prezes Rządu Narodowego w Radzie Ministrów,  
(podpisano) B. Niemoiowski.











Marszałka, stosownie do życzeń jego. Nie czekał tego wypadku dla Pu-  
 zis Rządu, aby użył swoich obywateli, a za nim kolono ministrowie,  
 spraw Zagranicznych, Wojsny, Skarbu, i Oświecenia, i ogólnie roznia-  
 dy powołani do domu i sumienia.

O godzinie lota zrana obraty się Jęby Sejmowi: około południa  
 przybył do nich jako kommissar Rządowy General Prymorski.  
 a nim do ich przemówienia wystąpił im onajmutniejszym widoku  
 potężnia naru: dwie godziny wystarowały podług niego, do niego hyb  
 nego wiecia szturmem warszawy; a wódnas, inowit zniebie  
 nad zia o łwonienia miasta i jego mieszkaniec, żniha ogni-  
 sko, wódnas, i skod przytych losów Tycyngi, miłknie p-  
 ciostwo, i wygnania, najmniejszy korzystnych dla kraju wódnas,  
 kielci zas przed godziną pierwaszą epotudnia zwołą Jęby na  
 ulitdy, spłoduwać się maia, ocachnia miasta, przywroćnia  
 kielci przed rewolucyjnego, i zupełney amnestyi, która nawet  
 do braci naszych Litewsko-Ruskich maie być rozprzeczona.  
 Wódnas wódnas szturmu który się wódnas, i o godzinie hyb roz-  
 przyt obracowały Jęby: godzinie nuchprementowa nie zachowało  
 aniż wódnas wykonany przypis, aniż kielci nie zgła-  
 szał jednogłusnego prawie obywateli, wódnas amnestia i o godzinie  
 Rządu skarżę, Daremnie około godziny pierwszemu przybył znova  
 ma namowami do Jęb Prymorski. General Łolski, ten co oczekwał  
 nętarz Polniar Rządowego, nie przytył go przytyłiem swoim  
 do łoin, wódnas wódnas, i kielci nuchprementowa dla hyb  
 zny, tylko bawł się obiadem wódnas nuchprementowa dla hyb  
 Bergum, i godzinie przytył potem Reprezentantom Rządu  
 o godzinie tysiącami puchoty wódnas, do szturmu wódnas, i  
 i dwoma liniami gotowej artyleryi, i kielci kielci kielci  
 i wódnas nuchprementowa dla hyb, wódnas, i kielci  
 kielci reprezentantów wypadków szturmu: Taką była odpowiedź  
 Sejmowi Polniar. Tym razem wódnas, i kielci kielci  
 był przy sobie wódnas, i kielci kielci, którego nie tylko  
 zastawionemu kielci kielci, zostawit zamiast wódnas  
 obrotami wódnas, i kielci kielci, nieprzyt kielci, i kielci  
 kielci spokojnie wódnas, i kielci kielci, wódnas, i kielci  
 kielci kielci, przytył on Sejmowi i cofał dymity, wódnas  
 i kielci kielci, nawet zamiar wódnas, i kielci kielci, co nadzie-  
 iom jego na przeszkodzie stał, gdy nakoniec około godziny  
 10ej wieczney, Jęby, wódnas, i kielci kielci, wódnas, i kielci  
 Przesłstwo i takowe wódnas, i kielci kielci, wódnas, i kielci

(ciąg dalszy nastąpi)















sur był wyjechał za Pragę do Goleśzina: postanowił więc po niego; a tym czasem ewakuacja miasta poszła powolną. Gdy czas znaczący upłył w ten sposób, oświadczyłem szwajcarskiej armii, że nie mogę czekać na niego, że muszę się wycofać, i że muszę opuścić miasto. Wówczas, 22 października, Karłowicz, wskutek którego, aby ocalić Warszawę, przysłał mu opuszczenie na własność to miasto tak samo jak Pragę, i obywateli miasta, nieprzyjacielowi oddać: zastrzygnął sobie wszelkie wolne wyuzdzenie wszystkich zapasów wojskowych, nie mówiąc o gościach na wolność opuszczenia Warszawy i Pragi dla wszystkich obywateli, którzy sobie tego życzyli.

[illegible]

Jeżeli się tu wspomni o pozostałym umowom na P. 1522.  
o której mowa w Prz. 1522, w charakterze, i tak sam dodał  
świadka neutralnego z boku, niegodzą obrat sobie sytuacji w  
skutku niezgodnych zobowiązań, i tak, i tak się dzieje, niepropagacji  
tem osobiscie zawart.

Taki był ciąg wypadków politycznych, które uprzedziły potęgę  
wzrost naszych do Nodlinda, gdzie dnia 7. b. m. główna karata, a  
dnem pierw. kr. Narodowy są. pnieść, opuścić, po go bi  
nie trzeci wianey dnia 8. b. m. w Warszawie, a wpoćnia dnia  
tego, Praga.

Tyle jeszcze powstało do dodania: że i ja po pierwszej wojnie miałem jakąś rolę w Przdzińskiem i Dannenbergu, a który obecny był to... wyjechał officjow, jeden miedk, a mia nowicie Podpathownik Wysocki, gdy mu czytano było zdanie

72464



sprawy Pruskiński, dodał do protokołu, że tenże generał rozmawiał  
pierw godzinę z gen. Dannenbergiem osobno i bez świadactwa przy  
danych mu towarzyszach. Amikowicz zaś na rozmowie do której mu  
towarzyszł dnia tego generał Pruskiński, a który prowadził w obzorze  
pod Wólą z M. Dzierżym, nie miałem, zeterminalnem Półk i więcej  
indziej generał Doll i Bory, dowodził ich zapewnienie, że do  
królestwa przed-rewolucyjnego, Rosya gotowa jest dotężyć te same  
które roku 1807. a niego Odrwana zostały. Dla czego to okoliczności  
został? Dla czego krakowski, przed staniem urzędu, osiadał z tyłków  
pna, zia, M. Marszałkowi Języ Pocielki, in prosta i bezwarunkowa  
submisyz podpisat, gdy iak diis twierdzi, miał sobie zapewni me  
korzystniejsze warunki co do samey nawet kapitulacyi Warszawy?  
czemu uchwilach tak warzy? Dla obrony miasta Warszawy, gu  
bernatorstwo tej stolicy, zostawiał w ręku generała Chranowskiego,  
ktorego nieufność w sprawie naszej znać, mu była? Czemu  
zastanawiał ubrojenia strazy bezpieczeństwa, ktorey komendanta  
Zaliwskiego, z miasta Warszawy odkomenderował, i tym sposobem  
powstanie mieszkańców neutralizował?

Cuma mimo spodziewanego ataku, niewydat naty kmiast rozko-  
zow Jener. Kamaryno aby na odsiecz zagrożoney stolicy przybył? Cum  
mimo nadostathy Wyshka na Watach ugotowit je pte porowem za ko-  
wania spokojnos i wito i y, z dziala pichoty i iardy, wigużwa  
igcego bnie? Ze wryptha niezgpty niezadztgu wyswiera si zapenne.  
Tymczasem, Wy Prawodawcy i Reprezentanci Narodu! iwie na rasa-  
die rapportu ninieyszego powrzisc morecie zdania o wypadkach  
i ludzich, ktory na nie optynali. Historia ciska na sady  
Wasze, potomnos i potwierdzi!

— Od pobytu Króla Karłowego w Medlinie, nowe zarzuty oku  
liźnoscii. Gen: Berg w imieniu Marszałka Kaszubińskiego, przy-  
był do nowego dworu, aby traktować ostatecznie o pobyc-  
ku zas. w Medlinie, że ma tylko upoważnienie układać się  
z gen: Matkowskim, którego miejsce nowy Wódz Naczelny  
oblat, nastąpiła więc z strony tego Wodza korespondencya  
do Feldmarszałka, który ma honor dostojnym biem przystąpić  
do powieści na przetrwanie ucyfrowane. Gen: Berg zwrócił  
p. G. Mosi, podpisany ma honor przedstąpić zawiadomienie, że  
po ucieczce w dniu 27 sierpnia 9 września r. b.) Generałowi Matkowi  
wskazaniu dyktacji, On, Gen: Rybiński Maciej, zwołanego wyboru Wodza,  
przez Króla Karłowego zatwierdzonego oblat, dowództwa naczelnego;  
to do treści pisma urzędowego, przestane podpisaniem przez  
Gen: de Berg podpisany ma honor zwrócić uwagę jego, że zgodane  
wykonanie



















Dnia 19. Sierpnia pisał, był następujący:

Armija główna składata się z 47,600 — koni 9,284 przez Artyleryjnych  
Zalogi Twierdz — 12,898 i około 1,500 koni.

Korpus Rosyjski z oddziałami — 8,000 i około 2,000 koni

które zlitowały się, około — 70,000 i około 12,000 koni

Dodajmy do tego Gwardyę narodową Litewską: dodajmy siły jakiejś ro-  
syjskiej Wojskowości, sciągającej się do Warszawy, a przekonamy się, iż po-  
narażona na wagnienie Litwa ugodowa bógom jest niebezpieczna i nie-  
bezpieczna dla Polaków. Cnota i wrota narodowi naszymu nie  
przystoi; język inny: jak język prawdy: dyplomacya Polska nigdy w  
niego nieodstąpi.

Wielka sta o liście krakowiackiego.

Wielka sta o liście krakowiackiego. Wobec Rzeczypospolitej Krakowiackiej do-  
czesano Rosyjskiego od dnia 7. Sierpnia r. b. pisanym. Niepotrzebnie on  
kommentarzem dla przekonania iż podobnie misacy nie mogły być  
roganiem dla litewskiego narodu. Polakom. Przegląd ten o liście wymaga  
obcisłego objaśnienia, aby mniem uprawami i ustawami naszymi  
obeznanych obłąd nie wprowadził. Krakowiacki utrzymuje iż był  
upoważniony do nieograniczonego działania w imieniu Narodu  
Polskiego, a nawet podania się bezwarunkowego na Łaskę Cesarzów,  
Potworne twierdzenie: nie tylko nie miał, ale mieć nie mógł za-  
kazu upoważnienia, bo go sam Sejm ani adreślił, ani nawet  
adresu nie miał. Stosownie do istniejących uchwał Sejmu  
pod dnem 29. Sierpnia i 17. Sierpnia Rząd Narodowy miał prawo nie  
zawisłe o Sejmie, uchodzenia w układy, które jednak nie wprowadziły  
iż się obowiązującymi, a ratyfikacyi przez Sejm nie uzyskały;  
krakowiacki więc mógł uchodzić w układy, i do samego zawarcia  
takowych i roboty jak prawo przepisać, podania ich  
ratyfikacyi Sejmowi: nie potrzebował upoważnienia; ab; alcheg  
podstępnie obejść prawo, zgodat przez Prądzynskiego upoważnie-  
nia od Sejmu aby na zasadzie takowego choć nieprawnie wyda-  
nego, mógł ostatecznie wspan zaprzedać. Trzeba było wstawać  
wobec Sejm potężone, jak podciągniętym ręką dział pomie-  
no awozne domyslenia Prądzynskiego, iż miasto Warszawy, z  
miejszem posiedzeń Sejmu wpevny obroconym roztaniu pu-  
blicznym i spokojnie obradowaty; a na wszelkie odpowiedzi ni-  
wdaige się w użycie 29. Sierpnia upoważnienia, objaśniony ty-  
ko rzucony przez niektórych członków ugodliwych, i wznaty,  
iż art. 44 uchwały poprzedniej dnia 17. Sierpnia r. b. nie zmienił at-  
trybucyi Rządu, dawniejszą uchwałę dnia 29. Sierpnia r. b. nawet  
względem zawarcia traktatów i podług art. 9. tejże uchwały, dnia 29.  
Sierpnia







Zakroczym

M.G.

Дня 16. Врусья 1831 г.

Gazeta Narodowa:

Pośrednicę do potęgowych dnia 14. Wresnia.

[illegible]

Na rucony pismo Prezesa Rady Ministrów, zawiadując, że będący w obowiązkach  
wysokości Lubimski może być uświadczony na Dyrektora Banku  
Minister Skarbu oświadczając, że dostatecznego wstępnego nie jest  
wstanie dać obciążenia, lecz zapewnienie, że P. Lubimski przy  
wszystkim nie zostaje w tym charakterze. Obawę, iżby przez  
Banku nie zostały wykreślone listy zastawne, dopóki trafny  
odpowiedź, że systemat kredytowy nie opiera się na instytucji Bankowej  
ale jedynie i wyłącznie na solidarnym stowarzyszeniu hipotek i  
maratlowo niwielumyślnych osób i majątków, które do tworzenia  
przygotowały. — Po tych wyjaśnieniach zgodzono się na to, że zanie-  
sienie na prezes Rady Ministrów protestacyja bez skutku porzucić powinno  
szo tylko o to czy iż zawnieć podawicem Postawie czy przesłać  
Rządowi do stosownego ujęcia. Pierwsze popierał poseł Skarski za-  
sadzając się na przepis prawa, że wszelkie wnioski albo przedstąpienie

pub



pod rozporządzenie do komisji dyktane, lub ady istym przedmiotem  
uchwały przedmiot nie ma potrzeby, ponieważ zamyślano i wyda po  
winny. Inną zważając, że przedmiot nieustalony do tego wniesiony  
został, i że do obrotu czynności regu narzucił, popierał drugi  
wniosek. Także po przedmiotem wotowaniu wotowania 23. procie  
24 głosom zdecydowano, że stosunkiem przez listy Stanisława, imieniem  
Henryka Lubomirskiego, protestując do wotowania zwycięża, ma być  
wotang.

#### Układy.

— Mysł pokorę i zgodę iashnie przed nami oddali, jak każda  
niepewna nadzieja, niebezpieczny i wrogą tych darów, lecz iadna  
okoliczność, żaden mur, żadna kula niezmieniła nas do politywania  
ich wstąpienie, wgorzycy serca i wniepokorę sumienia. Co może  
stacernie wprzeczyciu, i na co się wielka zdolność cnota,  
toż iśiały pokorę przed obliczem nuba i ziemi, jeśli się  
komu rozumieć podobato, że naród dzielny i bitny samemu  
sobie zaprzeczony niedolnyma wiarą. Liczni, obrotu, nieśto  
inni, czegoż iśiały nie osiągniemy mocy, zgodę, i onym dachem,  
który wielki przedmiot nieśto narzeki unosił, i wmagat w  
nawierznych przygodach, Obrotu wroki narzku tym czarem,  
kiedy obca pręmość gnębła mieszkanow Polski, dachu licznym  
mi i bolsniyszymi niżli łazar kłóskami! ktoż wstąpił wotował  
upadającego Ojczyzny, kto wstąpił pocaciwył! kto ich hartwał  
wstym, precionym losie? Oto niewielka gartka, nieliczna,  
ruchoma, przenowna, ożerna, wczepopolita, wiewnych, niuśtra  
sionych, którzy własny polityk, pokorę i wygodę nigdy na wotney  
szali nie kładli, zainę narodzi i korysny ogółu. To bractwo  
wiewnych, ożerysty, sprawie, ten wspaniały i wielki zakon ry  
any narodowej, niepodległości, niuśmy łazar, jak zawrę wiewny  
i kłóskę pamięci. Przez lat wina, walnyli kłóskę, i lat wina  
pliwie znosiłi wrystia trudy i wrystia niuśpięciestwom  
stawiali coto, mżinie, ośkotnie, cuna i ciałem wrystia  
wrystia niuśpięciestwom, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
nego, stuchnięciestwom, wrystia, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
jaśtem, i napoiem, wrystia, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
na wrystia i stocres, co nam pręmkadra wrystia, ten kłóskę  
tay, przykład dzieł Polski i wrystia, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
federacji, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
nie wrystia, niuśpięciestwom, wrystia, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
do kłóskę! Czyż nam kłóskę na sprzecie wrystia! mamy  
kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę, kłóskę  
skie









szania kilku stów z ust Pułkownika Moskiewskiego, widziemy  
nakleć winni ślepy niedołężni prahlenie jego, gdyby nie był  
stosunkiem do szarych, przy broni 60, 80 i 100 nie mogłaby była być  
wzięty. Wpłynąłby dni musielibyśmy być, wrócić do Petersburga,  
a gdybyśmy się byli do szturmów pokusili, mógłbyśmy za ledwo  
5,000 ludzi byli uratowali.

Tenże sam pułkownik niekiedy dalek: Zaymiecie się teraz spieranie  
składem z Polakami, w pomocy wiecie jest nam potrzebny do spra-  
wy ważniejszej, do sprawy Europy.  
Bracia nasi! — tak kończy korespondent nie składający broni.  
Wojna! Wojna na smierć i żywot! Niech jedna jego droga nie wy-  
jde z świętej ziemi naszej i t. d.

#### Dziśnienią.

— dnia 10 b. m. we Kłonek: godzinie 10 rano s. k. i. u, na  
placu przed kopuycynami odbywać się będzie wystawa sprzedawania koni  
wypranierowanych zwojska i z powozu, za gotowe pieniądze lub w naturze miedzi.  
— Ogłosza się kupno kartofli: w ilościach wielkich, kartofli dostawcy te-  
knie do magazynu Modlina, zapłacony nie później niż 10 b. m.  
— Istnieje jest sprzedaż 1000 sztuk wódek wódek w Modlinie, po cenie  
dobyli wódek: w wódkę wódek i do magazynu Modlińskiego.  
— Wyplaty za dostarczenie żyta i psenicy sнопowe do Modlina, inte-  
repana zgłoszą się do kasy intendenturalnej.

Modlin dnia 10 Wernia 1831 roku.

Karet Grigoriewskij Intendent Generalny.

Zakroczym 17. Wernia 1831 r.

Parta Narodowa

Sejm:

Zaczynamy i będziemy ciągle umieszczać wpięcia naszem toż  
posiadać seymowat. Każda wolność, a nie długo mi nie wróci, wróci  
jest wielka i szpaniuta, daleko szpaniuta niżeli wencyowskich  
gmacach, niżeli na knistach stowonnych i na konformnych szpaniutach  
Desel się napodnie, któremu z użyciem losu przypada oświadczanie  
stabilich szpaniutach i wstępu potrzebne. Wygłoszę! Każda przynajmniej  
swobodnie, nieprzynajmniej w szpaniutach, za darmo wygłoszę nie wzięty  
się o takich szpaniutach, jakże na o zmusz, i t. d. w szpaniutach  
rakstur reprezentantów narzych, których nie nie wróci, nie nie  
niepokoi, nie do zmiany mieszkania w szpaniutach i zaproszonych  
zamiar. Desel się blisko, in z użyciem fortunnego losu przypa-  
do ci mieć stabilich szpaniutach, takich wygłoszę, szpaniutach sta-  
wey stawy i szpaniutach szpaniutach! Szpaniutach szpaniutach, jakiego  
szpaniutach, jakiego szpaniutach nie szpaniutach, szpaniutach szpaniutach  
dostatek, mianie, i wstępu w szpaniutach, i szpaniutach szpaniutach  
szpaniutach: za szpaniutach szpaniutach i szpaniutach, za szpaniutach  
szpaniutach szpaniutach szpaniutach szpaniutach, naty szpaniutach szpaniutach  
szpaniutach



[illegible]











zwyska oddala, ogiardenie ze tej wciownik zoburzeniem najwyszym,  
nowemie & wiadomosci: jakkolwiek ciekawo czy nazwa Ocyzanie, nie  
mogtymy is ustalim stary tron, za jey niepodleglosc podniesioną.

#### Wiadomosci Zagraniczne.

Francya. — Dnia 18 Sierpnia Krol udzialil postowi Kasyjskiemu Hu.  
Rogo di Bange prywatne posuchanie. — Le Montemart nalezny czayny Am.  
bassador francuski w Petersburgu wiadot tam dnia 27 Sierpnia na okryt  
Mikolajewy i dostygat w Krasnojarsku. — Dnia 18 Sierpnia w Krasnojarsku  
na jirba, to jest, on wdzialow obano przyderstani, jakwetamari  
samym prawie n 18 Sierpnia, to jest, w Krasnojarsku, najnowiejszych  
zwolennkow sprawy polskiej i tak piewoscim zostali P.P. Lafayette  
de Drigode, Beranger, Dupont de l'Eure, Hr. de Laborde, Bignon, Lefeb-  
vre. — Sekretarzami zas P.P. Eusebe Salvette, Gillon, Vatout, Zetche Real de  
Tracy, Goussier i Arago. Wdwoch tylko biorach, utrzymali sz klaney.  
Daca Ministerjalni. — Wypadet ten spowodowal musiat, Prezesa Rada  
Ministrow, ze klaney opinii powstalej dnia 28 Sierpnia preto  
27 ilnie prelet, to jest, w Krasnojarsku, Dnia 28 Sierpnia, to jest, w Krasnojarsku,  
Krasnojarsku, na Dnieprowy, Le Darcie Minister, Krasnojarsku i wiel  
ka Rada Krasnojarsku, to jest, przeciw temu protestacy, Le Darcie ten  
nie znadot u Krola zadnego argade. — Glosniew jak klaney, to jest, pi  
rige Krasnojarsku, to jest, Dnieprowy, Dnieprowy Ministerium. P.P. Montalivet  
Argout i Sekretarz Dnieprowy, Krasnojarsku. Krasnojarsku to powstale mialo  
oskudat Krasnojarsku, to jest, Krasnojarsku, Krasnojarsku, Krasnojarsku, Krasnojarsku  
zotrata spraw Belgii podlug Decretu Londyjskich po Dnieprowy  
23 Sierpnia, to jest, pewna, ze Anglia przed cathowitem wyiszeniem  
woysk francuskich z Belgii wstrzymo wszelkie wty mienne z swy  
strony Deklaracye. W takim razie chwiloowo utrzymalnoby polacy;  
lecz gdyby potieranie to nieco dluzey potrwat musiat — Dnieprowy  
wgtpliwie zniewoloneby zostalo Dnieprowy Ministerium an  
galskie ustapic opozycyi a wojna powraczna stataby sz  
nieuchronna.

Zakroczym No 8.

Widzialo dnia 18 Sierpnia 1831 r.

Jareka Narodowa.

Lesara Polska nie zginita

Prezes — Rada Narodowego i Rade Ministrów.

Postanowieniem Rządu d. 11. b. m. ustanowioną została kasa Generalna  
Interymalna do której do wszelkich kas niszczonych i selegotowych  
kontyngentow czyni do serpos. Czyni ten za posmiectwem  
kasy posmiectw, wpliwac maig wszelkie podatki i inne nalezytosci  
skarbowe zabigte i bierze, kasa ta maigduiga sz awar wmodem  
awar z Rządem Narodowym, odmieriac w dnie mawca podty, sto  
sownie da powusen armii. Wywam preto wszystkie kasy  
skarbowe ktorymby okolicnosci dawolity skomuniarowac





wyznie narodu. Czy podwyższyć za wagi znówu się musimy w domst-  
 niebezpieczeństwa czy zawnie z nieprzyjacielem umowę, zgodę znawo-  
 wu stary, wkładym z tych swoich przypisów 20-tu pośia mieć być  
 sposobność uwręczenia polityczasowych usiłowań i trudów swoich, nay-  
 piękniejszym natchnieniem naszym to jest odzwadzić go-  
 wicisio wpatrzaniem obywateli które honor samemu. Znamy, że  
 my, rad dżebem uszczególniać wyskoku z...  
 temu naszym wyczerpaniu, wiódzemu do...  
 mi — Jestli przypadek...  
 se ciary, natencas korzystać z naszej...  
 se zajmujemy z sposobu, których użyć do nas...  
 się możemy w nas...  
 naszym...  
 nadato nieprzyjacielowi takich...  
 obidwie strony...  
 roing...  
 nica...  
 zyski...  
 jakie...  
 si i...  
 obywatela...  
 a...  
 ran...  
 i...  
 zupełne...  
 cięstwo...  
 staniu...  
 uwręczenia...  
 nadziei...  
 straciła...  
 wprawdy...  
 tem...  
 gnia...  
 czy...  
 i...  
 nie...  
 lewoconych...  
 gdy...  
 systematycznie...  
 siemi...  
 cia...  
 smionemu...  
 ludowi...  
 ludu...

Takie też







Zabroczym

N. 9

w poniedziałek dnia 6. września 1831 r.

39.

Gazeta Narodowa

Gazeta Polska niezginna

Okólnik do wszystkich miłośni Polaków.

Warszawa jest wrogu nieprzyjaciela, po mordem walcu gromnyszej  
 części wojska narodowego, scali się Rępyisko, d. 6. i. 7. września v. b. stonem,  
 staba ziata fortyfikacyjne spieszku wypahe ztut arcywna da srecupster  
 zacięgi miasta, szumem na killek panata h. zdanyt zostali. Polacy, ja  
 cięgi, orrespondency, ninieyszej, ile mastwo Rycerzy naszych i sobdki obro  
 ny Stolicy pnie stabi się szwadę spawaliowane były. Jeszere wrotało mi  
 mo ostatnich wysileni kilkakrotnie opartego nieprzyjaciela obory w mocy  
 naszej trzymaliśmy; jaszere o du po potrocy stopa Moskiewska na skarała  
 była obory Warszawy, gdy nakana naprescia wojska, iui pnie waczonem  
 pnie Rępyiska. Gdu Narodowego dowiat wykonany bez wader Maczelnego  
 Wodza, ktoremu urzupacya Rępyiska cieni tylko wladcy była zostawita, doku  
 nat upadku Stolicy Polski. Bulatyn Wodza Maczelnego opisze killek te  
 niesroczliwie koleie operacyi militarych. Niemogę nam killek eddaly  
 onowia wiadome straty nieprzyjaciela i przynajęz sę sami do killek  
 nastu tyzisy niezdatnych do boju. Między innymi killek marszałek  
 Rępyiska, i Generat Witt dniesli wany, wystrelano dziat naszych  
 blisko 30,000 ładunkow, a puthi piechoty po killekroci nieustępuje z  
 placu smieniaty wyputnebowane ładunki. Oa i killek nasza jak wladcy  
 pod wyleciem ulotyli żołnierza bez przewanania imiensa niemawie  
 jest dołona. Straciliśmy swięto miasto nasze, wladcy naszych dostoty,  
 zakłady fabryki broni, ludwisarnie, cysie amonicyi, ziata watowe,  
 nasza zapasy, straciliśmy jednym słowem główną zasade naszych  
 zasobow porożalo nam wszakże, wladcy i nieocenione dobro; ni  
 killekty honor, i gorgca miłosć Ojczyzny, za ktore jaszere Polacy go  
 towi ostatnio, kropkę krwi przelali;  
 Wostatnim okólniku moim opisane są sumianne wypadki ktore  
 poprzedzily dzianę Rępyiska d. 17. sierpnia v. b. uchwalamy; Zbytczna  
 jak sę zawato skłonił do uchwalamy, jaka srecupster, swoczennu  
 Maczelnemu Wodzowi przypisywane, pocie. Ta za soba killek smianę.  
 Sławano więc ludzi, ktorych charakter dowodcy Narodowi wladcy i  
 żołni są scatem znaczeniem tego wypadku; amrac lub sprawę pa  
 blięzno do potrocznego killek doprowadzile;  
 Byt uprosow nas ciotwila ktore nie spókat na killek żołnierza zdu  
 go nie zaccupit i niezapewniat że on jeden wstanie jest poprowa  
 dzie go tam gdzie ciele zurygity lub smiere chęlna; ni spókat  
 Obywatela zdu mu nie przypominat że wladcy uchwalamy. Rępyiska są  
 proine i szkodliwe, że nigdy zdunych nie dotrzymata i nie dotrzyma.

Oddalony











krwem, smutku i żałoby. Musiano się udać do surowych rozkazów, aby  
niezwolnić mieszkańców do odwarcia swoich domów, i sklepów, i nie opo-  
nowianego miasta. Jeno długi i długi wojny, która się cienia swojego.  
Jedyn zwycięstwo i sławę na zwycięstwo, przedewszystkiem utwierdził się  
w wierności, i wykonanej przysiędze, i uchwalił zagrzewająca ddering  
do Harbora i Wojska.

Każde podziwiał się jego ślacheństwem natchnieniem. Zresztą stan sprawy  
naszej nieprzewodził bynajmniej do rozpacz. Długość i kilka tysięcy  
ludzi i blisko sto dział polowych, liczymy w tej chwili około modliwa.  
Corpus ten: Romanino nad śląskiem, ma około dwadzieścia tysięcy  
ludzi, i pięćdziesiąt armat: zostają nam natomiast korpus  
Koryckiego nad Pilicą i mocna zaterga Zamocia; zostają pomoci  
jakieś niestlumione powstania Litewskie spóźnieć nam się jeszcze  
baga. Nie byliśmy tak silni na początku wojny, że dwadzieścia i kilka  
tysięcy żołnierzy rozprężyliśmy walkę przeciwko olbrzymowi, przed którym  
drata Europa cała, i blisko roku już się prowadziła, a jeszcze nie  
zwętpiliśmy o losie Azyjczy. Skrośaliśmy się do domów naszych  
szkaliliśmy gwałtowne dawnych zamków i gwałtownie oblanych forte  
procedu, aby ukruszyć kilka garni słabych na zarobek prochu uczy-  
liśmy się dopiero kłócić szable, łacińskie i świętynie nasze odhazyli  
z drzewnow, sturbię domy poświęconych, kosami walezyliśmy z potę-  
nym wrogiem i wydarłymi mu ręką większą część broni, którą  
posiadamy; odrzucałymi wrobie niedowroste dzieci, i stać nawet  
krowiaty. Na domiar tych wszystkich wysiłków i ofiar zmierzaliśmy  
na pięć zniszczenia nasze, i zdeptyliśmy po większej części przysię-  
nawieści obywateli. Długość wojny takich trudów i przeciwności  
wolałoby pomocy i litości obcych. Długość wojny opuszczenia i zos-  
tawiania sobie postanowiliśmy zapomnieć, że jest na ziemi sprawa  
Oliwosć i że żyjemy w Europie w wielkiej cywilizacji i rozgony  
młodości ludzi i ludów.

Największą podłością u starożytnych było w skutku zwyciężeniu  
o zbawieniu Azyjczy. Długość wojny nieopuszczają się polacy, w najsmu-  
tniejszych nawet okolicznościach.

Smiesz się więc apłudek do Pana, że Nawod nasz pomimo doznanej  
klęski, dopełni wykonanych w obliczu świata przysięg: jeszcze go-  
dy jest umrzeć i przedstawić walkę, która zastania wolność do  
napadu barbarzyństwa i ciemnoty, a co ku wielki następni, umierają  
polacy nieślaskony honor narodziły.



Zakroczym

Pa 10

We wtorek dnia 20 Września 1831 r.

Izba Narodowa

Izba polska niezgineła

Sejm

Mia 18. Września odbyło się posiedzenie Izby poszczególnych: na wstępie Minister Interwencji Zagranicznych, odczytał oświadczenie wydaną do wszystkich Izby Polskiej. Następnie poradzano się nad projektem, jednomyślnie wiążącym przysięgę tym wyjątkiem nowej oświadczenia honorowej, Izby Izby i Kłopotliwych i. Pro-  
jekt ten o uchwałę Sejmową zamieniony został.

Uchwała Sejmowa

Izba Senatorska i Poselska Izba.

Na wniosek Rządu Narodowego i po wystąpieniu zdania Komisji Sejmowej, pragnąc oświadczyć prawym Polakom, którzy wprowadzili wysoce wysoce iab cywilnym, poświęciwszy usługi swoje krajowi, wczasy powstania Narodowego, pomimo zmiany wypadków wojennych, wytrwali i wytrwali i w popieraniu czynnym losów Ojczyzny; pragnąc przytem, aby ich wiążący po ukonczeniu wojny do zagrody żołnierzy, choćby niegodnym uposażeniem nie był opóźniony, miał zasilek na opatrzenie pierwszych potrzeb życia; uchwalili i uchwalili co następuje:

Art. 1. ustanowiony zostaje znak rozpoznawczy, pod nazwiskiem Gwiazda wytrwałości. — Gwiazda ta zielona, o pięciu ramionach, napisem na wytrwałości, noszona będzie na wstępie kołosa barmarynowego z drągami granatowemi.

Art. 2. każdy będi wysoce, będi cywilny, który poświęciwszy się usługom krajowej, i wpiętając czynnie powstaniu narodowe, wytrwa wśladachnem postępowaniem, aż do skutecznego losów Ojczyzny, wotrzygnięcia, ma prawo do tej odrody. Na będi jednak wytrwałości, który oddałby pełne usługi powstaniu Narodowemu, od dalszych atym celu działań, jedyną przez przyczynę do ich woli niezawiste wstrzymaniem zostaje.

Art. 3. Statut rozwiągający ducha prawa, niniejszego, warunki i sposób rozdawnictwa gwiazdy wytrwałości, ustanowiony będi ma przez komitet strony z Prezesa Rządu Narodowego, Wodza Naczelnego, Ministrów i równy Ministrów Liczby Generałów, którzy Wodza Naczelny powoła. Wszyscy członkowie komitetu, mieć będą głos stanowczy w wyrażeniu wnim rozstrzygać będzie, a wczasy równości idan los rozstrzygnię o wyjściu adnego członka. Po utworzeniu statutu, komitet przystąpi do wybrania wyrażającego głosów kapituły, która o rozdawnictwie gwiazdy wytrwałości stanowić ma, a do której wro wney Liczby, członkowie Izby, i wyższych stopni wysoce powołani będi.

Art. 4. Do uposażenia oznaczonego Art. 3m uchwały Sejmowej id. 19. każdy o. b. niek nie będzie miał prawa, jeżeli nieuzyszcze niniejszy znak. Podofficjownie i żołnierze, którzy wytrwali do końca

Wojny













Wojny krwi walcanych bez korzyści, wylęg, nieostata, Wódz Naczelny  
 Wojska Polskiego nie przesądzaąc wnietych postanowień Reprezentacyi Nam  
 dowcy tylko sily wojny kićwunak maiać powiazany, strach z Marzallim  
 Benkiewiczem o układy, o zawieszenie broni, o odstępowanie kowi pna  
 lewn, zoswiadaniem nawet iż wojsko gotowe jest powypocic do  
 dawnego swego pana, byle Monarcha Ropii, jako król Polski opawił moc  
 panowania na konstytucyi, byle wszystkim ziemi Polskiej mieszkań  
 com, którzy tylko stali się uczestnikami ogólnego państwa zapewnić  
 porządek, przetości wnie pamięć, byle wojsko do niego całym  
 było zgodne z honorem, przyniesionem nie było. --- Pierz dmi dwa  
 dniem kila fowata ka ptona z nieprzyjacielem negocyacya, zpo  
 czatku pomysla, wiele obiecująca, i łagodna, słonecz zmięła się  
 na bezwarunkowy rozkaz, poddania się na Łaskę, gdy tym czasem  
 Wojsko Ropiiśkie wbrew dobrej wiarze <sup>wojsko</sup> militarne poręczy zagniewa  
 z otoczeniem wojska Polskiego, i zupatnem onego miszowaniem.  
 Wszak to rzeczy potężnie, widział się Wódz Naczelny ziewolnym  
 do zolienia się wojskom Narodowym do granic Pruskich, i wnie  
 rym ze szpaniatomysłności i ludzkości serca Monarchy Pruskiego  
 gościnnoci dla nieszczęśliwego Rycerstwa Polskiego szukać ramienia;  
 — Nim zaś opuści Rodzinny ziemie, ziemie uwrz i zrami Polaków  
 Ojczyzny wywalczających skropioną; oswiadcza przed Bogiem, i światem  
 iż karden Polak jak ciał tak ciwie, i nigdy ciał nie przestanie, iż spra  
 wa którą podniosł jest sprawą i świętą. --- Uważa nadto i przy uworzy  
 stym obowiązkiem swoim, przez niniejszy Akt publicany, odwołac  
 się do wszystkich narodów i gabinetów cywilizowanego świata,  
 a mianowicie do tych dworów, które na kongresie Wiedeńskim  
 interesowanie się za narodem Polskim okazały, zaię  
 ciam się losem przysitym, politycznym, i Narodowym urzadzeniem  
 byli od losów przeciwnych prześladowanego kraju Polskiego, którego istnie  
 nie tak niezaprzeczony na i miał będzie zawsze wpływ na ogół świata,  
 na porządek, równowagę, i łogi między ludem polski; — Wszakże  
 Grecy, Polowie, i tyle innych współczesnych ludów były i są uszczę  
 przedmiotem wspólnej wielkich mocarstw opieki, cyliś tym razem tylko  
 Polacy probawieni bydi maiz; — Nie! tego im się ani po interesie Narodów  
 ani po sumieniu, ani po godności państwowych spodziewac nie należy;  
 Do Was zatem mocarz świata, i do sprawiedliwych za namia westchnię  
 tych ludów które mi radzić i zafurczyć udat się strapienie Narodowe  
 Wojsko Polskie, wzywając Was w imię Boga i ludzkości, i praw Narodów  
 o wymiar sprawiedliwości, o zachowanie drogich nam swobód, i  
 o urzadzenie całej sprawy naszej zgodnie z dobrem ogółu, i dobrem

namam

Wskazane słowny w Sudri bu dnia 4. Octobra 1831

Wojenny Wódz Rybin'ski  
 Wyginal oswiadczenia tego został do Akt Seymowych wniesiony przez prez  
 dynta





# Sierota

Łostaluxnyj toni,

z cygańskieg dtoni,

~~Do~~ Krowanz spothanie,

Mjini miodzianie,

Łdibili porwane Łzićci,

Kajpućkniegaze w świecie. — —

Łdibili, Łdyskuli,

I szto tyłko oto,

Szto się to sieroty,

Redzie quichował dalej. — —

„Mnie dajcie rzekł młownik stary,

Ja młotem ić cynamie stawny,

Ja ić mychowac zdołam,

Niedys' co chwaty powołam. — —

Wziat ić, lecz chytremi rady,

Prax młotem zdoład,



Wojownik umiedziwszy,  
Helizant się do Cyganistkiej strony,  
I tyłko co, o mato,  
Dziacie się z bogom niedostato. — —

Od tej chwili,  
Ci co dziacie oddali,

Chcieli sami,

Być iego strojami. — —

„Mnie dajcie rękot Pan moim,  
Ja będę stroim,  
Na moim dworze,

To dziacie wychować się może. —

I oddał w rękot

Dostato się rzecz. — —

Był to pan dobry,

Leż iaki u panów,

Subrałto niżejcomnych dworzanów,

Glupców, intygantów,

(Głupych spekulantów —

17  
Ci męczył, dawał pić i sili,  
A pór to ie jubili,  
Dawali ułki i taliothi,  
Lecili mu plotki,  
I to co miło było w ich, wspomnieli,  
Było słabo, nikt nie miał i mato. — —  
Jubili dawał wolać dozwolanie i mato,  
W tym smutnym stanie,  
Niech rada i piecin,  
Myśli o dźwiękach,  
Lecy i to mato,  
Sierocie nadato. — —  
Ten chce w nim widzieć ryceza,  
Tęba go dyplomatem robi,  
Ten a nim do mierności zmierza,  
Ten go na pana sposobi,  
Tak gdy ie Maridy chce mieć powołanie,  
Dawał się robi miłośnikiem,  
Tymczasem tyżanie.



2  
Sumyż moga czystie' zyciem,  
Knuia z radnie' przeciwniecia,  
A w picielnym planie,  
Rownie' wzemi' iak' wytrwali,  
Do miodziennego' grona,  
Z piciet' tona,  
Cygana' wystali,  
Wzroci' jego ponury,  
Pocyne' oblicze,  
Wyroci' natury,  
Miat' serce' zbrodniace,  
Chrapliwym' porozaiat' glosom,  
Zdracna' glosa' siewym' bryta' wlosom,  
A dlonia' machiey' sily,  
Lamat' zelazne' brzy. —

22 Co wy, robicie' waleznym' miodziennym' ?  
Chylnym' Nowy' Cygan' zawolat',  
Taz' sie' z dziedzicem' stanic'.  
Klonego' Boga' do chwaty' powolat'.

57  
Praszone, cackane w pierwszych lat Polesie.  
Nigdy się do wielkości nie wznieś.  
Mnie dajcie ja go do boju zaprawie.  
Przymusz do męskich trudów,  
Imię mnie upione w sławie,  
Będzie z czasem wodzem ludów. —  
Mnie go dajcie, mnie waszym zawołacie wyborem,  
Imię sięgam na mą głowę na moje siwe włosy,  
Ze najwyższymi zapewnię mu lasy,  
Imię, zgubicie,  
I rozczepicie drzewie!  
Na takie zachlecie,  
Zbióra się wielka rada,  
I lasy drzewiecia,  
W ręce zbójcy, szklada. — —  
Tylko że miał syn szalany,  
Tężona brama stowa przysięgi,  
I pomyłki, młodzieńce, polski,  
Karar je uniosł do Cyganów



I tak lubo, dziecko, —  
 Wydał zdraździecko. — —  
 Zomsta, zomsta, notnia, sycenne,  
 W kim krew polska pływie,  
 Niechaj, za broni bierze,  
 Niech rod zdraździecki zaginie,  
 Rod co nicoba na Poga,  
 Co w piśtito niewierzy,  
 Za zdrajców na mroga,  
 Chyba kamicinną duszę,  
 Carna zdraźca nie obruszy,  
 Dalej, mejni, sycenne,  
 W kim krew polska pływie,  
 Niech za broni bierze,  
 Niech rod zdraździecki zaginie. — —

Zakroczym 2. 12. Włocławek



W. C. C. C.



